

Sygn. akt II KK 123/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący)

SSN Barbara Skoczowska

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

Protokolant Emilia Bieńczak

w sprawie **D. A. R.**

skazanego za czyn z art. 209 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 22 czerwca 2022 r.

w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w W.

z dnia 9 listopada 2020 r., sygn. akt III K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok nakazowy i przekazuje sprawę
Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania**

UZASADNIENIE

Wyrokiem nakazowym z dnia 9 listopada 2020 r., sygn. akt III K (...), Sąd Rejonowy w W. uznał D. A. R. za winnego tego, że w okresie od 29 marca 2018 r. do 16 czerwca 2020 r. w W. uchylał się od wykonywania ciążącego na nim, z mocy wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 30 sierpnia 2017 r., sygn. akt V RC (...),

obowiązku alimentacyjnego na utrzymanie córki Z. R., a łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, tj. czynu z art. 209 § 1 k.k. i za to skazał go na karę 2 lat ograniczenia wolności, połączoną z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie.

Wyrok nakazowy uprawomocnił się w dniu 24 listopada 2020 r.

Kasację od wskazanego wyżej orzeczenia wywiódł Prokurator Generalny, zaskarżając wyrok nakazowy na korzyść skazanego, zarzucając „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 500 § 1 i 3 k.p.k., polegające na wydaniu wobec D. A. R., w dniu 9 listopada 2020 r., wyroku w postępowaniu nakazowym, mimo iż okoliczności popełnienia opisanego w akcie oskarżenia czynu z art. 209 § 1 k.k. i wina oskarżonego, w świetle całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, budziły wątpliwości w odniesieniu do czasu popełnienia przez oskarżonego czynu zabronionego, co w efekcie, z rażącym naruszeniem również art. 504 § 1 pkt 4 k.p.k., doprowadziło do skazania D. A. R. za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k., popełnione w okresie od 29 marca 2018 r. do 16 czerwca 2020 r., podczas gdy za ten sam występki na szkodę tej samej małoletniej pokrzywdzonej, popełniony w okresie od 29 marca 2018 r. do 10 maja 2019 r., oskarżony został już prawomocnie skazany wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w W. z dnia 6 sierpnia 2019 r., sygn. akt III K (...)”.

Podnosząc powyższe, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, co pozwoliło na jej rozpoznanie na posiedzeniu bez udziału stron, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Jak wynika z akt sprawy uprzednio wydanym wyrokiem nakazowym z dnia 6 sierpnia 2019 r., sygn. akt III K (...), Sąd Rejonowy w W. uznał D. A. R. za winnego tego, że w okresie od 29 marca 2018 r. do 10 maja 2019 r. w W. uchylał się od ciążącego na nim z mocy ustawy i wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 30 sierpnia 2017 r., sygn. akt V RC (...), obowiązku alimentacyjnego poprzez niełożenie na utrzymanie swojej małoletniej córki Z. R., reprezentowanej przez osobę uprawnioną M. P., przy czym łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowiła równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, tj. czynu z art. 209 § 1 k.k. i za to skazał go na karę roku i 4 miesięcy ograniczenia wolności, połączoną z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie. Następnie wyrokiem nakazowym z dnia 9 listopada 2020 r., sygn. akt III K (...), Sąd Rejonowy w W. uznał D. A. R. za winnego tego samego zachowania popełnionego w okresie od 29 marca 2018 r. do 16 czerwca 2020 r. na szkodę tej samej małoletniej córki. Niewątpliwie zatem rację ma skarżący, że okresy w jakich w obu wyrokach nakazowych (w sprawach III K (...) oraz III K (...)) przypisano skazanemu popełnienie czynów z art. 209 § 1 k.k. w znacznej części się pokrywają.

Jednocześnie, wątpliwości co do prawidłowości procedowania Sądu w niniejszej sprawie ujawnione zostały już na etapie postępowania przed Sądem wydającym zaskarżony wyrok nakazowy, skoro w aktach sprawy znajduje się protokół wyjaśnień skazanego złożonych w postępowaniu przygotowawczym, w których wskazuje, że przed sądem toczy się przeciwko niemu już inne postępowanie w sprawie o zaległe świadczenia alimentacyjne i że został w tej sprawie (na dzień składania wyjaśnień, k. 44) wyznaczony termin rozprawy. Nadto, matka małoletniej pokrzywdzonej wskazała na istnienie wyroku skazującego oskarżonego za przestępstwo niealimentacji na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności (k. 11v.). Niewątpliwie zatem obowiązkiem Sądu było w tych okolicznościach uzupełnić materiał dowodowy o odpisy prawomocnych orzeczeń

wydanych wobec oskarżonego, ustalić aktualną sytuację oskarżonego, w tym w oparciu o dane z Krajowego Rejestru Karnego. Odstąpienie od tego obowiązku doprowadziło do rażącego naruszenia art. 500 § 1 i § 3 k.p.k., które miało jednocześnie istotny wpływ na treść orzeczenia. W konsekwencji D. R. został bowiem ponownie skazany za czyn, za który w części już uprzednio wymierzono mu karę.

Nadto, skoro uprzednie prawomocne skazanie obejmuje okres od 29 marca 2018 r. do 10 maja 2019 r., a skazanie w sprawie III K (...) okres od 29 marca 2018 r. do 16 czerwca 2020 r., to oczywistym jest, że uprzednie prawomocne skazanie obejmuje jedynie fragment tożsamego czynu zabronionego i nie powstaje w związku z nim przeszkoda procesowa w postaci przesłanki *res iudicata* (art. 17 § 1 pkt. 7 k.p.k., por. wyrok SN z 23 lutego 2021 r., IV KK 186/20). Niewątpliwie uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego w okresie nieobjętym uprzednim prawomocnym skazaniem (tj. od 11 maja 2019 r. do 16 czerwca 2020 r.) stanowi czyn zabroniony pociągający dalszą, samoistną odpowiedzialność karną (por. wyrok SN z 6 maja 2002 r., V KK 10/02), co przesądza o konieczności uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

W postępowaniu ponownym Sąd Rejonowy w W., będąc związany zapatrywaniami prawnymi i wskazaniem Sądu Najwyższego (art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.), podda wnikliwiej analizie treść poprzedniego wyroku skazującego i okresu jakim zostało nim objęte zachowanie skazanego, rozstrzygając o odpowiedzialności karnej D. R. za zarzucony mu czyn.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w wyroku.